

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér. Előfizetési pénzek és reklamációk BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.</p>	<p>Felélős szerkesztő: SINKOVICH ELEK. Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.</p>	<p>Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők. Hirdetési díj: 3 hasabcs petitsor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyűttér petitsora 50 fill.</p>
--	--	--

Pályaválasztás.

Örökké aktuális téma marad a pályaválasztás kérdése. Ez a probléma, melynek helyes megoldásától függ a jövő, a siker vagy a csalódás. Aki kényszerítve lép valami pályára, az rendszerint nem éri el azt a célt, hogy jól s gondtalanul tudjon megélni, nem éri el az sem, aki nagyzólságból azon hitben ringatta magát, hogy tehetsége s hivatala van valamely pályára. Az ilyenekből szerencsétlen emberek válnak, nem különben azokból is, akik a szülői kényszernek engedve, nem arra a pályára lépnek, amelyhez kedvük van, hanem amelyet mások jelöltek ki számukra. A kényszerített pályá olyan mint a kényszerített házasság. Lehet, hogy sikerül, de valószínűbb az, hogy zatonyra jutnak az ekziszienciák.

Sok ezer tanuló hagyja el most az iskolát, hogy kilépjen az életbe, s megkeresse a kenyerét. Ebben ez időtáiban a legégetőbb a pályaválasztás kérdése s ez alkalomból nem lehet érdektelen a pályaválasztás problémája felett elmélkedni.

Száz és százféle pályá van. Mindegyikben csak tudással, kedvvel és akarral lehet boldogulni. Az ipari s kereskedelmi pályák még mindig nem részesülnek abban a méltánylásban, melyben a hivatalnoki vagy diplomás pályáknak van része. Még mindig az a felfogás nálunk, hogy „ur“ csak abból lesz, aki naphosszat az íróasztal mellett körmöl — ha akár csak másol is.

Különösen a vidéki városokban van elterjedve ez a helytelen felfogás, amelynek esztendőrel-esztendőre mind több áldozata van.

Ennek ellenében azonban azoknak sincsen igazuk, akik a másik szélsőségre jutnak s azt hirdetik, hogy nagy bűn az, hogy a szegényebb néposztályt tanul gyermekei a diplomás pályákat ösztönlik el. Nincs az a pályá, amelyben az új ember meg ne tudna élni, talán egyedül az ügyvéd az, amely a legalaposabban el van árasztva. Mégis az egyetemi pályázók között a legtöbb a joghallgató, még mindig — dacára a folytonos panaszkodásoknak a jogászi pályá túlszofaltsága miatt. Azt hihetné az ember, hogy az új jogászberek nagyrésze az éhhalálnak néz elébe, holott azt tapasztaljuk, hogy valahány ifjú fiskális van, az mind megél, ha nem is a legfényesebben.

Nem kell tehát abszolúte kétségbeesni amiatt, hogy nem lehet megfelelő pályát találni gyermekeink számára. Pályá minden pályá, csak haladni tudjanak rajta.

Még leginkább a hivatalnoki pályától óvhatnók a szülőket és gyermekeiket. A magánhivatalnok csak ritkán és nagy cégeknek kap magas fizetést, legtöbb esetben csak annyit keres, amiből családotól szükücskén megélhet. Ennek ellenében aztán bizonytalan az állása. Nem tudja, melyik napon lesz kenyértelemné. Ez a nagy bizonytalanság fenyegeti a kedélyek és lelkek nyugalmát. Mindaddig, míg a magánhivatalnokok nem tömörülnek s meg nem alakít-

ják a megfelelő nyugdíjintézetet, a magánhivatalnoki pályá leghátul marad.

Helytelenül cselekszik az, aki az elemi iskola elvégzése után nyomban inasnak adja át a bolthoz vagy az iparoshoz. Sem az iparosnak, sem a kereskedőnek épenséggel nem elegendő manapság az alapeleme az ismereteknek, amit az elemi iskolában elsajátítatnak. Jóval többet kell tudni s az általános ismeretek oly mértékével kell bírnia, hogy világnézete s ítélete intelligens legyen. Legalább négy középiskolát kell végeznie egy modern iparosnak vagy kereskedőnek — de tanulnia, művelődnie még ezután kell.

A katona pályának nem szentelnek kellő figyelmet sem a szülők, sem a tanulók. Mostanában, amikor olyan sok a magyar alapítványi hely, amikor minduntalan felhangzik a panasz, hogy kevés a magyar fiú a hadseregben s amikor a magyarországi hadapróbiákokban — a magyar nyelvnek bizonyos kedvezményeket adtak, valóban nagyon helyes lenne, ha minél több magyar fiú látogatná a katonai iskolákat. Igaz, hogy anyagilag nem valami nagyon kecsesgató ez a pályá, különösen a vagyontalán fiúkra nézve. De kényelmes, kellemes, ur, gondatlan életet biztosít a tisztí kardbajt, ami elvégre nem elvetendő dolog.

Ujabbban bizonyos stagnálás észlelhető a mérnöki pályá körül. Az építkezések pangása, a kedvezőtlen gazdasági viszonyok első sorban a mérnökökre is kihatott, akik

TÁRGA.

A halott.

Alkonyuló nap hunyó sugára
Ésik halott leány arcára,
Aki megmérgezte magát,
Nem bírta már a bu-bajját.

Egy szegény asszony nézi sirva,
Nincs toll, mely bánatát leírja,
„Szászor jobban szerettem én
Mint az a csapodár legény.

S miatta itt hagyott örökre,
Elmegy a fekete gödörbe.
S az a legény reá se gondol,
Az lsten tudja, hol csatangol.

Ha van még lsten főt az égben
Boldog napja többé ne legyen
Elete legyen átkozott
A lelke legyen kárhozott!*

S hogy elhangzott a szörnűü átok
A ravatalról a virágok
Leestek. Am ravatalán
Mosolygott a halott leány.

ERDŐSI DEZSŐ.

A bögre.

Nem tudjuk, miforrna lehetett az ősember, bár koponyáját és kését temetelen mennyiségben éssák ki a tudosok. A lelkét azonban nem lehetett éssák sehonnan napvilágra szállítani. Holott az ember lélek nélkül igen csonka. Mit érzett vajjon őseim egyike ezeltől negyven-ötvenezer esztendővel, mikor népes családja körében köbicskával szeleltette föl a masztodon-sonkát? Erről óvatosan hallgat Ranke és Klaatsch, mert e tárgy könnyen költői fecsegésbe csalogathatná az ezgakt tudományt. E kapacitásokkal szemben talán nincs helyen a tema feszegetése, bár igazton érdekes. Bizonyos körülmények lehetővé teszik, hogy ezen a tudomány számára hozzáférhetetlen helyen leírjuk néhány idevágó tapasztalatunkat.

Több ősemberrel találkoztam ugyanis az utóbi években. S tölük tudtam meg azt, amit a szakemberek eddig rejtelnek nyilvánítottak. Nem is egyenest tölük, hanem a munkájuktól. Van egy varázszelencém, amely pontos felvilágosítással szolgál. Egy bögre.

Közönséges tárgy, három krajcárba került, nincs rajta semmi különös látmivaló, anyaga is a legprozaibb, vagyis összetétele Wartha Vince szerint Al_2O_3 , $2SiO_2$, $2H_2O$. Szóval idegen anyagokkal kevert anyag.

Bögre, amely nem készült idegen segítségével, tehát egészen a gölőncsér két kezének műve. Ami rajta dekuráció, az is csak egy helyesnyerve, „szabad kézzel“ készült. Néhol a gölőncsér a hü-

velykuját benyomkodta a még friss agyagba: azon karikák medvédek látszauak. Másutt a körmegegyt nyonta bele; az csupa felhordatott. Vegül a pipaszurkalóval végighúzott egy strafot: ez a mélyedes most úgy fogja körül a bögrét, mint egy kárperec egy puha asszonyi kezét.

E körülményes leírásból már sejti az olvasó, hogy az ősember, akiről itt szó esik, egy közönséges gölőncsér, azaz fazekasmeister. Rendes adófizelő polgár.

Mégis jogom van öt a régmúlt tanujaként felidézni. Ó az egyetlen ember Európában, aki ma is azt a mesterséget gyakorolja, amelyet legalább ötvenezer esztendővel ezeltől is gyakorolt az emberiség. Sőt szakaszottl azon módon gyakorolja, mint az őshajdanban.

Itt tehát nem változott a divat. A művészeti irányok és technikai vívmányok nem avrotzak be ennek az embernek mesterségébe. Egyszer, de csak egyetlenegyszer ütötte fel itt a fejét a szeccszó; de ez is igen régen volt. Talán a bronzkorszakban, amidőn egy merész újító kitalálta a bögrének korongon való gyártását. Ez ellen valószínűleg élénken tiltakoztak a bronzakadémiák, de úgy látszik, hogy az ifúság ismert erőszakosága győzött, mert a gölőncsér máig is használja a korongot. Néha-néha mégis elpártolt tőle, amidőn szabadon alakit, minden mechanikus készülék nélkül. Ilyen tárgyakkal egyre sürűbben találkozunk az iparművészeti kiállításon, ami arra mutat, hogy az ősakadémia kibőjtölte az évezredek tekintélyes ősmát.

Ilyen bögrém van nekem is.

közül sokan járnak a fővárosban állás nélkül. Sokan már ki is mentek a külföldre. De azért eszünk ágában sincs lebeszélni sem szülőit, sem tanulókat arról, hogy mérnökök legyenek. A közgazdasági viszonyok egy-kettőre megváltozhatnak s ha eselleg idehaza nem találunk megfelelő alkalmazást, kimehetnek külföldre, ahol az ügyes mérnököt tárt karokkal fogadják.

Az a fő, hogy bátran s a gyermek kedve s természete szerint válasszuk meg a pályát — mert boldogulni mindegyiken lehet, Még a legutulszofoltabbban is.

Az inség jegyében.

Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy Magyarországon az 1904/5-iki termelési év inséges jellegű lesz. Ezen már az egek csatornáinak megnyílása sem segíthet; a kukoricát, a burgonyát, a takarmány-növényeket az országos aszály nagyrésztben tönkre tette, de sokat ártott a kerti növényeknek, dohánynak, káposztának, őszi gyümölcsnek és a szőlőnek is. Ami pedig a teljesen véget ért aratást illeti, annak eredménye tekintetében a nézetek még igen elágazók. A földmívelési miniszterium 35.6 millió méterházsára becsüli az idei buza-termést és 11.7 millió méterházsára a rozs-termést, holott tavalyi búzából 44 millió, rozsából 13 millió nm. termelt Mindazonáltal a szemtermésből a tavalyi export mennyiségnek 60—70%-át exportálni lehetne az idén is, ha a kukorica és burgonyatermes rendkívül csekély hozama folytán a buza és rozs feleslegére nem volna szüksége a belfogyasztásnak, míg a takarmánytermények hiánya az árpakivittelt alátérli.

Az 1904/05. év inséges jellegű melletti is azonban a valódi inség beállítását és annak általánossá válását nem tartjuk bekövetkezhetőnek. Először is a főszükséglet: a kenyér biztosítva van; a 35.6 millió mé-

terméza buza és 11.67 millió nm. rozs-termés megadják az ország népének a kenyeret, csak idejében meg kell tenni a intézkedéseket arra nézve, hogy a rendelkezésre álló felesleg eljuthassanak oda, ahol főleg a kukorica és krumplitermes hiányát kenyérmagvakkal kell pótolni.

Takarmány dolgában, amely a második főszükséget képezi, már rosszabbul állunk, de nem reménytelenül. A szénatermes az ország számos helyén kielégítő volt, csak arra kell figyelmet fordítani, hogy a széna — a legelőket teljesen kopárrá válása miatt — a tél beköszönte előtt, el ne pocsékol-tassék. A gazdáknak már most hozzá kell kezdeni állatállományuk apasztásához, midőn azok még jókarban vannak és illő áron értékesíthetők; a szükségség meglatrandó állomány táplálása céljából pedig idejében le kell vágni a kukoricát, amely termést már ugyem hoz. Más meddő kerti növények is felhasználhatók e célra, ugy-szintén a tarlók is. A lombtakarmányt pedig gondosan gyűjteni kell, amíg lehet és igen takarékosan kell banni minden takarmányfélével.

Az ideai gyümölcsstermes eddig igen kielégítő volt és egyes termelőhelyeknek szép pénzt hozott be; az őszi gyümölcshöz, különösen a szivatermeshez sok helyen még mindig jó termények fűznek. A gyümölcs szintén jó kenyér pótló, csak idejében figyelmeztetni kell a termelőket arra, hogy a gyümölcstől, olesó árban való értékesítés helyett, konzerválják.

A kormányknak és hatóságoknak mindenetre nagy tevékenységet kell az inség elhárítása érdekében kifejteniök, de tévednek azok, akik azt hiszik, hogy ez a takarmányfélék exportjának megállításában áll. Ez rossz és egyszerűen celtalan gazdasági politika volna, mert hiszen: ha nincs felesleges takarmányunk, azt tilalom nélkül sem fogjuk exportálni.

Előfizetési felhívás!

Lapunk vidéki előfizetőit t. felkérjük, hogy a kikknek július hó 1-én az előfizetésük lejárt, a mellékelt utalványon az előfizetést sziveskedjék beküldeni, nehogy a lap szétküldése fennakadjék.

A kiadóhivatal.

HIREK.

— **Gróf Széchenyi Tivadar a jégkarosultaknak.** Gróf Széchenyi Tivadar v. b. t. t. felsőlendvai nagybirtokos nagylelkűségéről és humanus érzéséről tett újabb tanúságot. A nemeslelkű gróf Nagy-dolincz, Bűdincz. Kerkaó és Marokrét községek jégkarosultjainak 800 korona segélyt adományozott. A jég ugyanis június 8-án elverte a fentnevezett községek egész természetét, úgy, hogy a kisbirtokosok nagy része valóságos koldusbotra jutott. Gróf Széchenyi Tivadar már akkor 200 koronát adományozott a jégkarosultaknak s így nemes gróf 1000 koronával segítette a szerena esetlen földműveseket.

— **Szabadságon.** Pósfay Pongrácz főszo-lgábiró f. hó 16-tól szeptember 16-ig, Sinkovics Elek th. főszo-lgábiró pedig f. hó 15-től szeptember 1-ig szabadságon lesznek.

— **Nagy tüz Gyanafan.** Folyó hó 7-én nagy tüz pusztított Gyanafan. A község egyik részén egy csoportban levő 14 ház közül 7 ház a gazdasági épületekkel, gabonatakarományke-szettel, szóval mindenütt elpusztult, mert a nagy szárazságban oly rohamosan terjedt a tűz, hogy megmenteni uszgyólván semmit sem lehetett. A szegény emberek, a kiknek a rajta levő ruhájukon egyebük nem maradt, a következők: Keresmar János, Keresmar József, Gombocz Adám, Császár János, Császár György, Császár Franciska, Császár Erzsébet gyamfai lakosok. A kár körülbelül 12 ezer korona, biztosítva egyik ház sem volt.

— **Fogyasztási adótárgyalás.** Az 1905—1907. évi bor- és huszfogyasztási adók biztosítására vonatkozó tárgyalások júrásunkban szeptember hó 5, 6, 7, 9, 10, 12, és 13. napjain lesznek megtartva a „Korona” vendéglő egy külön szobájában.

— **Jegversés.** A f. hó 8-iki zivatar számos községben tönkre tette azt a koves terményt, a mit a június 8-iki jegversés meglagyott. Perestó vidéken kezdődött a jeges és meglehetően szetes vonalban Tiborfa, Bodohegy, Szentsebestyen Vas-lak, Szentibor, Tótmozács és Mezővár irányában haladt a veszterhes felhő, mely a gazdák és idei utolsó reményét is tönkre tette. A nagy vihar segített a pusztításban a jögesnek s oly erővel rombolt egyik helyeken pl. Mezővározt, így háztetőket felemelt és jökora látóvársá elvitt. Reméljük, hogy az idén elemi csapatok ezzel véget értek — mikor már anyai a koldus.

— **Öngyilkosság.** Vas Ivánne 87 éves tótkai lakos f. hó 8-án a lakásától nem messze fekvő présház padlásához támaszkodt létra fokára felakasztotta magát. Mire fia Vas József észrevette, már halva volt. Az öreg asszony folytonos fölá-jásról panaszokodott, s az utóbbi időben többször öngyilkossági kísérletet tett.

— **Figyelmeztetés.** A „Muraszombati Társas Gazdakör” tszisztelettel értesíti tagjait, hogy nagyszító-gépet (trieur) I korona napidíj és almaluzó, prés gépet pedig 30 fillér óránkénti díj lefizetése mellett bocsátja a t. tagok rendelkezésére. Jelentkezéseket az egyesületi irodájában (Muraszombat fúta) fogad el. — Egyben tszisztelettel felkéri tag jait, hogy a hátralekcs tagdíjaknál mielőbb befizetni sziveskedjenek. Muraszombati társas gazdakör.

— **A „Budapesti Újságírók Egyesülete”** segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkájuk nagy megemeit és 25 névess festőművészes festményei, mint kiffünlő mű-melletek lesznek a műben. Az almanach igazán szeméket és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú díszmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachj” kiadóvitalához küldendők. Budapest VII. Károly-kört 9. Mutatól közöljük Lyka Károly fönti cikket, melyet az Almanach számarra írt.

— **Lopás.** Goresán Ivánne tótkoréti lakos f. hó 11-én gyümölcsöt hozott árulni Muraszombatba s kosarával házról-házra járt. Betévedt Heszler Károly szolgábiró lakására is s mivel az

éves cserepeit most ásogatja ki a tudomány. Ő is ezt a munkát végezte, még pedig betű szerint így. Egy körömfeketőnyelven sem másképen. Amikor a nyirkos agyag a kezei közé került, épp így szikrázott belé a lelke, a kedelve, a jelleme. Minden úgy történt itt akkor is, mint ma a gölönésér-műhelyben. Akkor is más volt az ember, mikor a nyirkos agyagformáló kezei közé került, mint egyéb időkben. Akkor is a munka szelid lázat érezte, a teremtés gyönyörűségét, valóságos agyag-inspirációt. Akkor is tudta, hogy amit formál, az valami különleges érték, amelynek atyafiságos becsé is van. Akkor is élvezett az uja puha hegye, amidőn végigsiklott a bögrétesten, akkor is akaratos lendüléssel nyomta, terjengette a puha materiát. Az én gölönésérem és az ősgölönésérem egy. Semmi észrevehető különbség nincs köztük. A munkánk is tökéletesen egyformák.

Ha e mellé a kis fekete bögre mellé oda-fektettem a világörtönetet tíz vastag kötetet: akkor ké l a respektusom. Minő semmi ez a tíz kötet, ami tele van mulással, elhamvaslással s minő nagy ez a bögre, amelyen számlálatlan évezredek mit sem változtattak.

Kell, hogy több legyen ebben a bögrében, mint az a vegyi formula, amelyről a cikkem elején írtam. Ha kissé elgondolkozom rajta, rá is jövök. Az van ebbe a kis fekete bögrébe zárva, a mi változatlan kincse maradt az emberiségnek s ami az egyetlen örök és állandó, amióta ember lett s ember lesz a föld vándorán. Ez a mindenek felett szuverén és örök uralkodó talár. a művészet.

LYKA KÁROLY.

A mint kezembe veszem és megsimogatom feketé, kerek termetét eszembe jut az a két kéz, amely azt a bögrét a nedves agyag-korában épp így simogatta, hogy megkapja a kelő formát. Előbb a tenyer, aztán az ujjak végig-siklottak rajta, hol erősen, hol meg nagyon gyengéden, nehöl pedig csak annyira, hogy a kez meleg nedvessége egy lehelletnyit simított rajta. Így dolgozik az igazí gölönésér, a művészi érzésű. Formáló gesztusából sok átsikklik az engedelmess agyagba: a gölönésér lelkének egy pár atomja köllözködik a bögrébe. A magasabb művészeteknél ezt érzésnek nevezik, de a szegény gölönésért kevesen táksalják ily magaslatoira.

A gölönésér aztán odatartja a művét az ég ellenébe vagy az ablak ellenébe. Most látja, hol kell egyet lendíteni a korvonalon, a silhouetten. És meglendíti azt a vonalat. Aztán forgatja, hogy minő profilt mutat arról meg arról az oldaláról. Nem kájlta, nem pupos-e? Ha baj esett a vonalon, az a simogató ujj addig simogattja, amíg helyessé lesz. És simogattja szeretettel, mintha az a sárga agyag a gyermeke szöke haja volna. Simogattja szeretettel, élmező, szelden javító beke-türessel, akár a jó szűle. Egész lelkevel részteszve a bögre megszületésében. Ő az örömpapa. Az ő gyermeke ez a kis feketeség. Rajta van a családi hasonlatosság, mert ezt csak Pintér József uram formálta így. Belé van zárva a szeretete, a gondossága. Tehát a szive. Sőt belé van zárva a perc hevülése vagy nembánomossága, a pitökössága vagy komolysága, a csalafintysága vagy józan becsülete. Az engedékeny, puha agyag minden lehelletnyit nyomot fölvesz magára. Fotográfia, sőt életrajz. De leginkább jellemrajz. Minden bögre, a mely így készül, cserepbe vájt okmány egy em-beri lélekéről, akár Intimna sumir agyagtáblaja. Így formált az ősember is, akinek ötvenezer-

előszobában senkit nem talált, az ott levő asztalon elhelyezve volt 5 méter csipkét elemelte és észrevétlenül kiosont. A lopást azonban idejében észrevették és a községi rendőr segélyével az asszonyt elcsépték, aki most a járásbírósg bírtonében elmelkedik a balulvégződött gyümölcsüléséről.

— Egy betegégyelőző panamája. Lapunk egyik előző számában ismertettük azokat a visszaéléseket, melyek a múlt évben a szentgotthárdi kerületi betegégyelőző pénztarban előfordultak. Gondatlan ellenőrzés következtében több mint 5000 koronának lába kelt. A szentgotthárdi kerületi betegégyelőző pénztár augusztus 14-én tartandó rendkívüli közgyűlésen szönyegre veszi a múlt évi panamakérdést és határozni fog a felett, mi módon ervenyesíti a múlt évben lemondott igazgatóság és felügyelő bizottsággal szemben megillető igényeit. A rendkívüli közgyűlés egyszerűsített felügyelőbizottságot és 4 igazgatósági póttagot választ.

— A csendőrség és a tüzoltás. A gyakori tüzveszedelmek alkalmából érdemes rendeletet adott ki Nyíri Sándor honvédelmi miniszter, amelyet most küldtek kész a csendőrpáncsoknagoknak. A rendelet meghagyja, hogy olyan városokban és községekben, ahol hivatásos tüzoltóság van, a csendőrség hetenként két órában tanulják meg a tüzoltást és életmentést. A vidéken előforduló tüzeknél sok esetben vezető szerepe jut a csendőrségnek és így igen fontos, hogy a csendőrség a tüzoltásban is bizonyos szakképzettséget sajátítsanak el. A Magyar Országos Tüzoltó Szövetség elnöksége a csendőrség ilyen arányú kiképzésére már két esztendő előtt felhívta a honvédelmi miniszterium figyelmét.

— Kamara a választási cenzus leszállításáról. A soproni kereskedelmi és iparkamara Zsonbort Geza indítványára felterjesztést intéz a kormányhoz a választási jog kiterjesztése, a cenzus leszállítása érdekében. A kamara minden önálló iparosnak és kereskedőnek választási jogot kér, tekintet nélkül arra, hogy mennyi adót fizet.

— Leeggett óragyar. A szentgotthárdi első magyar óragyar, mely keletkezése óta annyi világot ment keresztül, mult szombaton a késő esti órákban ledőlt ismeretlen ökök leeggett. A szomszédos dobány-selegyárakat nagy erőfeszítéssel lehetett csak megmenteni. A gyár, mely teljesen elpusztult, 200 ezer koronára volt biztosítva.

— Szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan-és nevelőintézet Budapestben (alapítástól 1853-ban). E kitűnő hírnevűk örendő intézet magában foglal 3 osztályú felső kereskedelmi, mely teljesen egyrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal— és négy osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államvenyesítések és az egyes önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelőintézmény felvetelnek. Értesítést küld Róser János igazgató Budapest VI. Aradi-utca 10.

— Községi joggyűzők érdeke. A vármegye törvényhatósága a legutóbb tartott közgyűlésen tárgyalta le és fogadta el a jegyzői magánmunkálatok díjazásáról szóló szabályrendeletet. A szabályrendelet ellen a szentgotthárdi községi és körjegyzői egyesülete most felekezéssel élt.

— A fűszerhermányok ellen. A belügyminiszter 61.616/1903. számmal rendeletet tesz közre, melyben a hatóságok tudomására adja, hogy a hamisítottak bizonyon, de különben az egészségre ártalmatlan fűszerek (török bors, száfrány, majoránna stb.) forgalomba hozóival szemben az 1876. XIV. t.-c. 14. §-a alapján a kihágási eljárás meg lehet indítani és marasztaló ítéletet is lehet hozni.

— Döntés vegyeskereskedők ügyében. A kereskedelmi miniszter fontos elvi döntést hozott a vegyeskereskedők és szatócsok iparái dolgában. Kimondta, hogy a vegyeskereskedők és szatócsok mindama cikkeket raktáron tarthatják, melyeknek elárulásával a szakmabeli iparosok nem foglalkoznak. Ha tehát valamely községben száz szabó, vagy eszmadia van is, a szatócsok kész ruhát és kész cipőt bátran árulhat, feltéve, hogy a szabók és eszmadák csak megrendelésre dolgoznak és kész árukat nem árulnak. Egyszerűen az e fajta cikkekkal csak az esetben nem kereskedhetnek a szatócsok, ha azokat az iparosok is készen tartják és árulják.

— A difteria szérum népszerűsítése. A belügyminiszter a difteritisz gyógyszerének népszerűsítése céljából rendeletet adott ki, mely a szérum tartására az összes gyógyszerárakat kötelezi. A rendelet legfontosabb része az, hogy a szérum a

jövőben az orsz. betegápolási alap terhére is rendelkezhető és így a legszegényebb néposztálynak is lesz módja, hogy a szérummal megmentsék gyermekét a biztos haláltól.

— Mezei közös dülő utnak kerítés által való elfoglalása nem büntethető, ha a hatóság a mezei ut határának az építési engedélyezés során kért megjelölését emulasztotta. (A kir. földművelésügyi miniszter 1903. évi 70. 181. szám alatt hozott határozata.)

— A községi és körjegyzők illetményeinek szabályozása. A vármegye törvényhatóságához a tegnapi napon érkezett le a belügyminiszterintől a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi XI-ik törvényki végrehajtási utasítása. — Az utasítás szerint az államsegélyt, a korpótleköt és személyi pótleköt a jegyzők és segédjegyzők a kir. adóhivataltól fogják felvenni; a belügyminiszter azonban kívánatosnak tartja s ez az érdekeltek régi és méltányos óhajának kielégését is jelentene, — ha a jegyzők és segédjegyzők a községekől élvezett pénzbeli javadalmazást is az állampénztártól vehetnék fel. Ezt a célt a miniszter egy községi jegyzői fizetési alap létesítésével véli elérhető. Illyennek létesítése pedig úgy történne, hogy a vármegyebeli községek arra kötelezettek, hogy a jegyzők és segédjegyzők pénzbeli javadalmazását bizonyos időközökben, például negyedévenként előzetes részletekben szállítsák be az illető kir. adóhivatalhoz. A miniszter az ez irányban leendő intézkedésekre hívja fel a vármegye közönségét, megjegyezve, — hogy az e célból alkotandó szabályrendeletet a legkészebben hagyja jóvá.

— Egy cigarettá. Dr. Wallacics Gyula volt közoktatásügyi miniszternek rokona volt Wallacics Arnold 28 éves ifjú vasuti hivatalnok Zsolna környékén, a kisdunai erdőben cigarettázott s az erdőőrök felszólításra nem taposta el a szivar végét s ezért agyonverték az ellenkező fiút.

— Agyilkosok. Szombathelyről táviratolozták: Két síheder, az egyik tizenhat, a másik tizenöt éves, Győrvar vasmezejében meggyilkolta atyját. Gothard János jómódú győrvári gazda az öltarhoz akarta vezetni menyasszonyát, Kovács Agnast, két fia azonban ellenzete atyja második házasságát, mert félték, hogy az asszony előírni előzik az apa just. Az apa nem törődött fiaival ellenkezésével; szerdán megvárta a ta kelengyél, aztán megtett minden előkészületet a lakodalmára. Reggel a két fia beállított atyjához és durván felszólították, hogy hagyjon fel házassági tervével. Az öreg kiutasította fiát, mire a két fia rekieszt atyjának és brutális vadsgárral agyonverték. A fiatal gyilkosok önként jelentek az vasvári járásbírósnak.

— A fűszelgábrák előléptetése. Mint a „Vármegye” írja, a belügyminiszterium vármegyei osztályára az állápontra helyezkedik, hogy a fűszelgábrák, akiknek előléptetése választás útján történik, csak rendes közgyűlésen léphetnek elő a VII. fizetési osztályba. A miniszterium ennél fogva a jelenlegi előléptetéseket jóváhívni nem fogja. hanem felfogja hívni a vármegyeyket, hogy ezen előléptetéseket az ősi rendes közgyűlésen eszközöljék. A jóváhagyás megtagadása tehát csak merő formalitás, amely legfőbb indokát abban kell, hogy a jelenlegi költségvetésben az előléptetéssel járó többkiadásra pillanatnyilag sincs fedezet.

— Öngyilkossági kísérlet. Matus József szentgyörgyvári lakos f. hó 10-én reggel a kúthoz ment vizet meríteni. Amint a vizet nézegette, kedve kereskedett egy kis hideg fürdőzni venni és a vízmerítő csigán levő verdebe állva öngyilkossági szándékából lebecsülte a kútha, azonban a hideg fürdő csakhamar észre tértette és elkezdett kiabálni segítségért. A közeli szomszédok a fürdőzőt alyaféle kimentették kenyelmetlen, de szándékos helyzetéből. Öngyilkossági szándékáról mikor megkérdezték, azt felelte, hogy fiatal felesége 61 nem öleli melegen, s nem csókolja édesen.

— Kápviseleválasztások szele fujdogal ímés A fővárosi lapok egybehangzó jelentése szerint Tisza Istvan miniszterelnök októberben felszólítja az országgyűlést és nyomban kiírják az új választásokat. Ez a hír mostanában már többször felmerült s így nem lehetetlen, hogy vegre is valóra valik. Mert hát a magyar közmondás is azt tartja: Szel nélkül nem zörög a nád.

— Villám ütötte meg Busa Jánosné puszta-szentlászlói lakost, a mint a sőtőri határról ment haza.

Közgazdaság.

Szorult szemű buza.

Altalános ismertetjük a buzának a szorult szem melynek oka a hűtés — legalább úgy tudja azt mindenki. Pedig nem mindenkor így van. Nagyon sok esetben közvetlenül a kalászhányás után azért lesz kényszer érette a buza, mert szárának legalsó része egy gomba által van megtámadva, a mit onnan vehetünk észre, hogy a szár ezen része megfeketedik ezen gomba — az ophiobotrys herpotrichus — myceliumai segélyével a gyökéreztre is átszármazik s a buza táplálkozását lehetetlenné teszi. Miután pedig e bajjal szemben lehet védekezni, nem kell szorult szem esetén egyszerűen helyenyodni a hűtésbe, hanem alapos vizsgálat által kell meggyőződni, hogy nem-e a szorult levő gombáról van e szó. Ez esetben a talaj rögtön gombázandó s öszel okvetlenül mély szántás eszközönd. Mar ez az eljárás magában véve is esőkölteni vagy teljesen megszünteti a bajt. Franciaország egyes vidékein igen jó sikerrel használják a fentebb ajánlott eljárást mellett a foszfortrágyákat (szuperfoszfát) a mely — ugyátszik mára hatásával beszünteti a gomba fejlődését. Különösen a szuperfoszfát a hűtés ellen is igen jó szolgálatot tesz, mert siettetni a buza beérédését 8—10 nappal is, már pedig memel korában érő a buza, annál kevésbé van kitéve a hűtésnek.

A réteknék gyomoktól való tisztántartása. Különösen savanyú természetű nedves, mocsaras réteknék gyomoktól való tisztántartása nem kevés gondot okoz a gazdának, különösen nagy számban fordul elő ilyenhelyt a vidékeknél kigyóhagyásnak is nevezett Allium acutangium mely virágzása idején a rétet néha egészen rózszaszinné is festi. Különösen meszben és foszfororsavban szegény talajokon van e növény nagyon elterjedve s a duanántali kísérletek határozottan bizonyítják, hogy e növény önmagától kipusztul a hol elegendő meszet és foszfortrágyát kap a talaj.

A tarack irtása.

A tarack nem tűri a beárnyékolást. Ennek következtében kiirtásának következő a legeryszerűbb módja. A tarlót rögtön aratás után alszántjuk s a mint a szántás földjéni kezd, keresztül-kasul megboroljuk ezt 10—14 naponként ismétlők, ha pedig a föld nagyon össetelmodott, csakelyen járó gruberrel járattjuk, s még egyszer csakelyen megszántjuk. Vetésre okvetlenül rozsoát alkalmaszunk olyan módon azonban, hogy annak bokrosodása fejlődése buja legyen. Ezt elerendő vetés előtt 11/2 mázsa szuperfoszfátot hintünk el, tavasszal pedig április elején és végén 20—20 kg. chilisátrétron hintünk rá. Ilyen módon a rozg gyorsan fejlődik úgy annyira, hogy mire az altalajban maradt gyökér részletek a felszínig kinőnek, nem kapnak világosságot, senyvednek s végre elpusztulnak, visszamaradó gyökérzetük pedig elkorhad s a talajt gazdagítja.

A szarvasmarhák csontlágulása. Ha a takarmányfeleken nincs elegendő ásványi alkotórész, az állatok csontozatának fejlődése visszamarad, sőt maguk a csontok is puhák maradnak s nem lesznek eléggé kemények. Nem egy vidéken az országnak, a hol a takarmányfelek foszfororsavban szegények s ilyen helyeken az állatokkal egyrészt mesterséges foszfororsav meszet kell etetni, másrészt pedig gyakrabban kell foszfororsav és mésztalajon trágyákat alkalmazni, mi által a hiba lassacskán el fog tűnni.

Hirdetések

jutányos árban

felvetnek

e lap kiadóhivatalában.

Egy jóerkölcsű fiu
tanoncul
felvétetik

Mayercsák Béla
vegyeskereskedőnél
CSÁKTORNYÁN.

Makulatura papir
kapható métermázsanként
20 koronáért

Balkányi Ernő
papirkereskedésében
ALSÓLENDVÁN.

Szives tudomásul!

A Muraszombati Mezőgazdasági Bank
hivatkozással az alapszabályok 56. §-ára **f. évi október 1-től** a
betétek utáni kamatlábot **4 $\frac{1}{2}$ -ről**

4 $\frac{1}{2}$ -re szállítja le

és a tőke-kamat-adót az intézet fizeti.

Ezzel egyidejűleg **f. évi szeptember 1-től újabb köl-
csönöket 6 $\frac{1}{2}$ -os kamatra adunk**, a fennálló kölcsönökre pedig
a legközelebbi lejáratától ugyancsak 6 $\frac{1}{2}$ -os kamatot veszünk és általában
az eddigieknél **csékélyebb** kezelési díjakat szedünk.

Muraszombat, 1904. augusztus hó 9-én.

Batthyány Zsigmond gróf
a bank elnöke.

Elvállal
mindennemű könyv-
nyomdai munkákat
izléses kivitelben.

Minden, a nyomdászat terén előforduló munkák gyorsan és jutányosan szállítatnak.

Névjegyek,
eljegyzési és esketési
kártyák, meghívók,
gyászjelentések
gyorsan és pontosan.

KÖNYVNYOMDA MEGNYITÁS.

Van szerencsém Muraszombat és vidéke nagyérdemű közönsége b. tudomására hozni,
hogy az Alsólendván már 8 év óta fennálló könyvnyomdám kibővítése végett Muraszombatban
egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

FIÓK-KÖNYVNYOMDÁT

nyitottam és azt a mai kor igényeinek **teljesen megfelelő gépekkel és
szép díszes betűkkel** felszereltem.

Hogy a kívánalmaknak mennél szélesebb körben tessek eleget, könyvnyomdám

KÖNYVKÖTÉSZETTEL ÉS PAPIRKERESKEDÉSSSEL

bővíttem ki.

Raktáron tartok: **író-, rajz- és tanszereket**, mindennemű okmány- és levélpapírost.
czigaretta-hüvelyt stb., stb.

Kérem, sziveskedjék b. megrendeléseivel minél gyakrabban megtisztelni s meg vagyok
győződve, hogy úgy áruim jöminőségével, mint pontos kiszolgálással teljes bizalmát és meg-
elégedését fogom kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

BALKÁNYI ERNŐ.

Hírlapokat,
szépirodalmi műveket,
árjegyzékeket,
étlapokat stb. jutányos
áron.

Minden, a nyomdászat terén előforduló munkák gyorsan és jutányosan szállítatnak.

Táblázatok, községi,
körjegyzői és ügyvédi
takarékpénztári
nyomatványok gyor-
san, pontosan és
jutányosan.